

Behov for økt politisk fokus på VA-ledningsnett

Vannforsynings- og avløpsledningsnett har en gjenskaffelseskostnad på nærmere 350 milliarder kr. Tilstanden for en stor del av denne uunnværlige infrastrukturen er blant annet nærmere 40-50 % i lekkasjer fra drikkevannsnett, og omtrent like store lekkasjer inn i avløpssystemet. Norge ligger i en særklasse dårligere enn land vi pleier å sammenligne oss med. Videre ligger fornyelsestakten på VA-nettet på ca. 1/3 av hva den burde være for å holde forfallet i sjakk. Det betyr at forfallsberget øker for hvert år, og vi skyver denne kostbare oppgaven over til våre etterkommere.

Finansnærings Hovedorganisasjon, som organiserer forsikringselskapene, uttaler at utbetalinger til vannskader har økt dobbelt så fort som selskapenes utbetalinger til brannskader. I de siste 10 årene har utbetalingene etter brann økt med 112 %, mens utbetalingene etter vannskader har økt med 257 %. ”Økningen i vannskader pga. oversvømmelser i kjellere og underetasjer har vært eksplisiv. Det skyldes at VA-nettet blir stadig dårligere, er håpløst foreldet og underdimensjonert samtidig som et mer ”tropisk” klima gir mer voldsomme regnskyll enn hva vi opplevde tidligere”, i følge FNH.

En arbeidsgruppe med representanter fra VA-miljøet mente at for å løse problemet med manglende fornyelse, måtte politikere i kommunene og på Stortinget gripe fatt i dette. Regjeringen ville sannsynligvis ikke selv ta fatt i problemet uten press fra Stortinget, og kommunepolitikere ville trenge at fokus settes på saken fra statlig og sentralt hold.

Dette var utgangspunktet for stortingsdokument Dok.nr.8:115 (2002-2003) som omhandler nettopp de problemer man sliter med vedrørende VA-nettet. Konklusjonen til dok. 8 var at Stortinget ble bedt om å bevirke at Regjeringen fulgte opp følgende punkter:

1. Økonomiske incitament fra Staten i 5 år i form av direkte støttebevilgninger til kommunene.
2. Statlige rådgivende retningslinjer for en minstestandard på funksjonsdyktighet og teknisk tilstand på vannforsynings- og avløpsnett.
3. Bidrag til å styrke kompetanse og rekruttering til infrastruktursektoren for vann og avløp.
4. Utredninger, utvikling og forskning for en bedre VA-infrastruktur.

Stortingets Kommunalkomit e behandlet s a Dok. 8-forslaget i sin Innst.S.nr.67 (2003-2004).

Dette ble en litt sprikende innstilling fra de ulike partiene, samtidig som hovedproblemet; den manglende fornyelsen, kom litt ut av fokus. Stortinget behandlet den 18. desember 2003 saken. Ved behandlingen gjorde Stortinget f olgende vedtak:

Stortinget ber Regjeringa vurdere behovet for  a betre kommunane sitt incentiv til  a forvalte vass- og avlaupsanlegg ut i fr a omsynet til tilstrekkeleg vass- og tenestekvalitet, h og leveringstryggleik p a tenestene og samfunns okonomisk riktig pris p a dei. Stortinget ber Regjeringa omtala dette i kommune-proposisjonen for 2005.

Den kom 11 mai i 2004; Innst.S.nr.255 (2003-2004). Her ble VA-sektoren omtalt i et vedlegg.

Kommuneproposisjonen beskriver en kommende satsing p a effektivisering av VA-sektoren. I f orste omgang ved etablering av et nasjonalt informasjonssystem basert p a benchmarking. Man mener at dette kan gi en effektiviseringsgevinst p a minst 10 %. Systemet kan senere utvikles til et system for inntektsregulering. Regjeringen forklarer ikke hvordan de strategier man har p a statlig plan vil l ose problemene med den manglende fornyelsen i norske VA-nett.

Det virker som Regjeringen ikke vil gripe tak i problemet med den manglende fornyelsen ved  a gj ore noen av de tiltak som ble foresl att i det opprinnelige St. dok 8:115.

Norsk vannforening mener at infrastrukturen for vann og avl op m a f a et l oft ved at Staten selv engasjerer seg ved tidsbegrensede st tteordninger, og et minimum av interesse for og oppf olging av kommunenes arbeid med saken.

NORSK VANNFORENING